

LA SOCIETAT DE CONSUMPCIO

Entre les moltes coses que el ciutadà corrent no pot entendre, hi ha les oposades maneres de fer front a situacions paral·leles. Ara que es parla tant de crisi —paraules acompanyades de doloroses evidències—, hi ha pocs comentaristes que resisteixin la temptació de fer comparances amb la famosa desfeta econòmica de l'any 1929, que començà als Estats Units i es va estendre per tot el món com una taca d'oli (dit sigui amb perdó i sense ganes d'ofendre).

En aquell memorable tràngol, els dirigents americans optaren per recomanar un increment del consum. La senyora Hoover va fer córrer la notícia que feia canviar les cortines de la Casa Blanca, tot i que no calia perquè les que treia eren pràcticament noves; els economistes demanaren als ciutadans del país que seguissin el patriòtic exemple, que pintessin les cases i canviessin els mobles, que compressin objectes superflus, que fessin els possibles perquè els diners no s'estiguessin quiets ni un moment. Predicaven una política de mans foradades.

Ara es fa l'evocació d'aquella època, però sota un signe molt diferent. Els tècnics ens aconsellen que estalviem, que no comprem en va, que mirem el cèntim. Es veu que la «Societat de Consum» plega el negoci, amb unes mesures de liquidació sorprenents: si no comprem, se'n ressentirà el comerç, el qual, per falta de vendes, no adquirirà productes a la indústria que, al seu torn i per aquesta causa, llanguirà encara més. L'atur forçós anirà en augment i, al final, ja no caldrà que siguem prudents a l'hora d'administrar els ingressos, perquè no tindrem ingressos. Si algun especialista dels que saben on jeu la llebre llegeix aquestes ratlles se li escaparà el riure, però no puc evitar que una previsió del futur em porti a la memòria la vella historieta de l'home que va perdre un ruc de la seva propietat. «Ara que l'havia acostumat a no menjar, se m'ha mort!», comentava dolgudament.

Qui ens havia de dir que la famosa civilització de l'opulència (amb els problemes de l'oci i de les escombraries que acabarien colgant-los de tantes coses que llençàvem a mig servir) desapareixeria de cop i volta per l'escotilló com el dimoni dels pastorets!

I tot plegat sense comptar que a diversos llocs del món tenim el dret de sentir-nos estafats. Tot just ens acabaven de convidar a una funció que prometia ser de gran espectacle, que ja ens anunciaven que s'ha suspès indefinidament per causes alienes a la voluntat de l'empresa. Aquí mateix, sense anar més lluny, molta de la felicitat promesa només l'hem vista pintada a la paret.